

Forslag til budget 2020 for Region Midtjylland

0. Indledning

I notatet gives der en detaljeret beskrivelse af budgetforslaget. Notatet er baseret på økonomiaftalen for 2020 og administrationens vurderinger af den økonomiske situation jf. bl.a. indmeldinger i forbindelse med økonomirapporteringen samt opfølgninger og skøn for 2020.

Notatet har følgende afsnit:

Dato 19.09.2019

Martin R. Christensen

Marianne Knudsen

Sagnr: 1-21-78-2-19

Side 1

0. Indledning	s. 1
1. Resume	s. 2
2. Forslag til budget 2020 for Sundhed	s. 5
3. Forslag til budget 2020 for Regional Udvikling	s. 24
4. Forslag til budget 2020 for Social og Specialundervisningsområdet	s. 28
5. Forslag til budget 2020 for Fælles Formål og Administration	s. 29
6. Forslag til budget 2020 for Finansielle poster	s. 30
7. Likviditet i budget 2020	s. 31
8. Flerårsbudgettet for Sundhed	s. 33
9. Tidsplan for den videre behandling af budget 2020	s. 39

1. Resumé

Det skal indledningsvist bemærkes, at resume 'et er enslydende med sagsfremstillingen i dagsordenspunktet.

Sundhedsområdet

Økonomiaftalen for 2020 mellem regeringen og Danske regioner blev indgået den 4. september 2019.

Det er aftalt i økonomiaftalen, at Region Midtjylland ydes et driftstilskud på 100 mio. kr. i 2019 til ekstraordinære balanceproblemer afledt af indflytning i kvalitetsfondsstøttet sygehusbyggeri.

Økonomiaftalen bidrager med et råderum i budget 2020 på 301,6 mio. kr. Der er indarbejdet forslag til budgettilpasninger på sundhedsområdet i budget 2020 på 250,6 mio. kr. Realvæksten er bl.a. givet for at sikre, at der følger penge med til dækning af det demografiske træk, når der bliver flere patienter.

I alt er der således 552,2 mio. kr. til prioritering i budget 2020.

Der er indarbejdet forslag til prioritering af en række poster for 267,1 mio. kr. Det drejer sig bl.a. om midler til hospitalsmedicin, nye behandlinger, tilskudsmedicin, praksisområdet, tjenestemandspensioner, arbejdsskade og privathospitaler.

Herefter er der en pulje på 283,6 mio. kr. til yderligere politisk prioritering i budgetlægningsprocessen for 2020.

De politiske udvalg drøftede på deres møder i maj 2019 eventuelle ønsker til prioriteringer og besparelser. Udvalgenes ønsker til prioriteringer forudsættes, at indgå i den videre budgetlægningsproces.

Regionsrådet har ligeledes drøftet og/eller behandlet sager, der skal indgå i de politiske prioriteringer i forbindelse med budget 2020. Det drejer sig om følgende:

- Ubalance på Aarhus Universitetshospital
- Økonomiske udfordringer af strukturel karakter på Regionshospital Randers og Horsens
- Flash glukosemålere – finansiering fra 2020 og fremover

Herudover er der behov for, at regionsrådet, i forlængelse af budgetseminaret den 22. maj 2019, drøfter prioritering af midler i de kommende år til Personlig Medicin.

Omprioriteringsbidraget er afskaffet med økonomiaftalen for 2020.

Flerårsoversigten for 2021 – 2023 viser at der er et økonomisk råderum i 2021 på 138,5 mio. kr. I 2022 er råderummet på 190,4 mio. kr. mens det er på 156,1 mio. kr. i 2023. Såfremt der i budgetforliget for 2020 ikke kan prioriteres midler til at dække hele ubalancen på alle hospitalerne, skal der i de kommende år prioriteres midler fra råderummet til at dække de resterende ubalancer, for at Region Midtjylland samlet set kan overholde nettodriftsrammen.

Anlæg

Anlægsrammen for Region Midtjylland er i økonomiaftalen fastsat til 537,2 mio. kr. Dette er en realvækst på 12,0 mio. kr. i forhold til forventningen til 2020 fra Investeringsplan 2019-2027.

Det foreslås, at lade realvæksten i anlægsrammen blive i de samlede rammer for Investeringsplanen i 2020 uden at reducere rammen til driftsanskaffelser eller leasingrammen, for derved bedre at kunne gøre plads til det øgede anlægsfinansieringsbehov. Det drejer sig primært om opførelsen af et nyt Hospitalsapotek samt eventuelt et nyt Vaskeri.

Det planlægges at udarbejde en ny Investeringsplan 2020-2028 i 1. kvartal 2020, når der foreligger en godkendt Sundheds- og Hospitalsplan og evt. konsekvenser heraf kan indarbejdes i Investeringsplanen.

Den økonomiske ramme til kvalitetsfondsprojekterne i Region Midtjylland er i økonomiaftalen fastsat til 552,8 mio. kr.

Regional Udvikling

Rammen for Regional Udvikling i 2020 er en videreførelse af aktivitetsniveauet i 2019. Der er i økonomiaftalen ikke tilført ekstra midler til Regional Udvikling i 2020. Regional Udvikling vil være fritaget for omprioriteringsbidrag fra 2020.

Nettorammen til Regional Udvikling er i økonomiaftalen aftalt til 538,4 mio. kr. Nettorammen er reduceret som følge af ændringen på Erhvervsfremmeområdet.

Det kommunale udviklingsbidrag er i økonomiaftalen 2020 fastsat til 112 kr. pr. indbygger i regionen. Størrelsen af det årlige udviklingsbidrag fastsættes af regionsrådet. Udviklingsbidraget foreslås fastholdt.

Der foreslås omprioriteret 3 mio. kr. til dækning af udgifter i forbindelse med intern løsning af opgaver i stedet for brug af konsulenter, samt til dækning af omkostningstunge opgaver inden for særligt internationale aktiviteter. Omprioriteringen finansieres af puljen til administrative udviklingsudgifter på bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til 'Planlægnings,- analyse- og udviklingsudgifter'. Ændringen fremgår ligeledes for 2019 af forslag til bevillingsændringer i forbindelse med økonomirapporteringen pr. 31. august 2019.

Socialområdet

I rammeaftalen for 2019-2020 blev det besluttet, at taksterne skal reduceres med minimum 2 %. Dog kan tidligere opnået besparelse, ud over det besluttede i tidligere rammeaftaler, modregnes i takstreduktionen på de 2 %. Region Midtjylland har tidligere gennemført en takstreduktion på 0,94 % mere end det påkrævede. Der indarbejdes således en takstreduktion i 2020 på 1,06 %. Besparelserne vil i størst muligt omfang placeres, så det ikke påvirker de borgernære funktioner, men målrettes administrative besparelser.

Socialområdet indarbejder for 2020 en besparelse på 1,06 % på budgetterne svarende til ca. 9,7 mio. kr. Det sker ved en nedsættelse af det administrative overhead fra 5,1 % til 4,8 % og i form af en nedsættelse af driftsbudgetterne på tilbuddene.

Investeringsplanen for socialområdet forelægges ved regionsrådets 2. behandling af budget 2020.

Området oplever i øjeblikket generelt en god udvikling i efterspørgslen efter pladser. Der forventes p.t. ikke kommunale overtagelser i 2020.

2. Forslag til budget 2020 for Sundhed

2.1 Driftsbudget for sundhed

Tabellen nedenfor giver en status for den økonomiske situation i Region Midtjylland i forbindelse med budget 2020. Bundlinjen på tabellen er det råderum, der er til yderligere politisk prioritering, når der er indregnet nye økonomivurderinger på centrale områder.

Tabel 1. Økonomisk råderum til politisk prioritering

Mio. kr.	Budget 2020
Økonomisk råderum sfa. økonomiaftale 2020	-301,6
Budgettilpasninger	-250,6
Forslag til prioriteringer	268,5
Pulje til yderligere politisk prioritering	-283,6

Økonomisk råderum som følge af ØA20

Regeringen og Danske Regioner indgik 4. september 2019 økonomiaftalen for 2020. Økonomiaftalen bidrager til råderummet i Region Midtjylland med 301,6 mio. kr. Tabellen nedenfor viser den overordnede realvækst i økonomiaftalen.

Tabel 2. Økonomisk råderum som følge af økonomiaftalen for 2020

Mio. kr.	Hele landet	Region Midtjylland
Realvækst i ØA20	-1.476,0	-317,2
Medfinansiering af IT og digitalisering	1,9	0,4
Omfordeling af effektiviseringskrav KF	0,0	15,2
Økonomisk råderum sfa. økonomiaftale 2020	-1.474,1	-301,6

Der er en realvækst på sundhedsområdet i regionerne på 1.476 mio. kr. Region Midtjyllands andel af realvæksten er på 317,2 mio. kr. Til sammenligning var Region Midtjyllands andel af realvæksten i 2019 på 214 mio. kr. I 2018 udgjorde Region Midtjyllands andel af realvæksten 107 mio. kr. Realvæksten er bl.a. givet for at sikre, at der følger penge med til dækning af det demografiske træk, når der bliver flere patienter.

I økonomiaftalen er der aftalt landsdækkende IT- og digitaliseringsinitiativer, der finansieres af regionerne. I 2020 er der en stigning i udgifterne på 1,9 mio. kr. svarende til 0,4 mio. kr. for Region Midtjylland. Det samlede niveau i 2020 er på 61,7 mio. kr.

Det er aftalt i økonomiaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omfordes på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Denne aftale betyder, at Region Midtjylland skal aflevere 15,2 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland afleverer over de ni år i alt 137 mio. kr. til de andre regioner som følge af denne aftale.

Budgettilpasninger i budget 2020

Tabel 3. Budgettilpasninger i budget 2020

Mio. kr.	Budget 2020
Bloktilskudsfordeling	-60,7
Besparelser i 2020	-99,1
Finansiering til Horsens og Randers	-33,2
Hospitalsmedicin 2019	-35,5
Engangsbesparelse på Styrkelse af uddannelsesområdet	-8,0
Mindre budget- og bevillingsændringer	-3,8
DUT der ikke udmøntes	4,7
Pulje til ubalancer og konsolidering	-15,0
Budgettilpasninger i alt	-250,6

Bloktilskudsfordeling

Bloktilskuddet fordeles ud fra et udgiftsbehov, der er bestemt dels fra aldersbestemte kriterier og dels socioøkonomiske kriterier. De aldersbestemte kriterier fordeler 77,5 % af bloktilskuddet, mens de socioøkonomiske kriterier fordeler 22,5 %.

Hvert år genberegnes bloktilskudsfordelingen som følge af ændringer i befolkningssammensætningen. Forskydninger i de enkelte regioners andele af bl.a. indbyggertal, antal psykiatriske patienter samt antal borgere på overførselsindkomst medfører, at fordelingsnøglen ændrer sig fra år til år.

I 2020 modtager Region Midtjylland 60,7 mio. kr. mere i bloktilskud, end hvis fordelingen havde været uændret fra 2019. Størstedelen af stigningen skyldes, at Region Midtjyllands befolkningstal er steget mere end landsgennemsnittet. Udover stigningen vedrørende befolkningsandele får Region Midtjylland også samlet set en større andel af finansieringen, der vedrører de socioøkonomiske kriterier.

Besparelser i 2020

I budget 2019 blev der vedtaget besparelser vedrørende både budget 2019 og budget 2020. Nettobesparelsen i 2020 er 99,1 mio. kr., der kan disponeres over i budget 2020. Nettobesparelsen er lavere end forudsat i budget 2019, hvilket skyldes, at nogle besparelser er blevet reduceret. Besparelserne er reduceret for i alt 29,2 mio. kr. Årsagen til reduktion er dels, at regionsrådet på mødet d. 24. april 2019 vedtog at reducere besparelsen på 'Ambulante besøg' med 20 mio. kr. i 2020. Dertil kommer, at enkelte besparelser er blevet reduceret eller forsinket som følge af, at nogle af forudsætningerne for besparelserne skulle ændres, eller at der kræves mere tid for at komme med konkrete løsninger.

Finansiering til Horsens og Randers

På regionsrådsmødet d. 29. maj 2019 behandlede regionsrådet pkt. 2. "Tildeling af midler til Regionshospitalet Randers og Horsens på baggrund af produktivitet". I forbindelse med behandlingen af punktet blev der tildelt midler til Regionshospitalet Randers i 2019, mens prioriteringen af midler i 2020 og fremadrettet blev udskudt til budget 2020. Imidlertid blev der med punktet afsat midler til finansieringen, og disse midler indgår derfor i den samlede budgetramme for 2020.

Hospitalsmedicin 2019

I 2019 skønnes der et mindreforbrug på regionens centrale medicinpulje på 35,5 mio. kr. Mindreforbruget skyldes en lav vækst i udgifterne fra 2018 til 2019, hvilket primært skyldes patentudløb på en række lægemidler. De overskydende midler indgår i prioriteringen af budget 2020.

Engangsbesparelse på Styrkelse af uddannelsesområdet

Som følge af engangsperiodeforskydninger og ikke udmøntede midler er puljen i 2020 reduceret med 8,0 mio. kr. Fra 2021 hæves puljen igen med 8,0 mio. kr.

Mindre budget- og bevillingsændringer

Der er en række mindre budget og bevillingsændringer, der påvirker råderummet i budget 2020. Samlet set bidrager ændringerne med 3,8 mio. kr. til råderummet.

DUT der ikke udmøntes

Regionsrådet vedtog på mødet d. 19. december 2018 principper for udmøntning af DUT. Principperne er, at DUT-kompensationerne udmøntes, hvis der er tale om en kompensation, der tildeles én eller få enheder. Er der tale om en mere generel DUT-kompensation, hvor alle hospitaler eller alle administrationer bliver berørt, holdes midlerne som udgangspunkt centralt og udmøntes ikke.

I budget 2020 tildeles regionerne i alt 195,4 mio. kr. som følge af DUT. Region Midtjyllands andel heraf er 41,9 mio. kr. De 41,9 mio. kr. er et netto tal og der er således tale om både positive og negative DUT reguleringer.

Som følge af principperne for udmøntning, der er vedtaget af regionsrådet, udmøntes 46,6 mio. kr. til hospitaler mv., hvilket er beskrevet i afsnit 2.4 "DUT for sundhed" i dette notat. Udover de 46,6 mio. kr. er der nogle reguleringer, der ikke udmøntes. Der er samlet set tale om et beløb på -4,7 mio. kr., der ikke udmøntes. Reguleringerne der ikke udmøntes, holdes centralt, og medvirker således til at reducere råderummet i 2020 med 4,7 mio. kr.

Pulje til ubalancer og konsolidering

I forbindelse med budgetforliget for 2019 afsatte regionsrådet en pulje til ubalancer og konsolidering på 15 mio. kr. Der er afsat varige midler, og midlerne forudsættes anvendt til enten engangsudfordringer eller konsolidering i 2019, hvorfor midlerne kan indgå i budget 2020.

Forslag til prioriteringer i budget 2020

I nedenstående gennemgås en række forslag til prioriteringer i budget 2020. Forslagene er baseret på aktuelle skøn for udviklingen i udgifterne for områderne i 2020.

Tabel 4. Forslag til prioriteringer i budget 2020

Mio. kr.	Budget 2020
Hospitalsmedicin 2020	97,0
Nye behandlinger	30,0
Tilskudsmedicin	36,5
Praksis	25,0
Dansk Center for Partikelterapi	3,0
Region Midtjyllands beredskabsplaner	3,3
Tjenestemandspensioner	10,0
Arbejdsskade	10,0
Afledte udgifter i forbindelse med nye hospitalsbyggerier	-20,6
Lægelige uddannelser	21,9
Karkirurgi Hospitalsenhed Midt	1,4
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0
Patientvejledere	1,0
Hospitalsapoteket	4,0
Overskud på indkøb vedr. AMGROS	-4,0
Controlling af store anlægsprojekter	5,0
Privathospitaler	30,0
Forslag til prioriteringer i alt	268,5

Hospitalsmedicin 2020

I 2020 prioriteres 97 mio. kr. til stigende udgifter inden for hospitalsmedicin. Beløbet er fastsat ud fra skøn fra Amgros og Sundhedsdatastyrelsen.

Nye behandlinger

I lighed med tidligere år prioriteres der 30 mio. kr. i budget 2020 til nye behandlinger.

Tilskudsmedicin

Jf. Sundhedsdatastyrelsen bør Region Midtjylland afsætte 1.364 mio. kr. til tilskudsmedicin. Det foreslås at følge sundhedsdatastyrelsens skøn og dermed prioritere 1.364 mio. kr. til tilskudsmedicin i 2020. Dette svarer til en stigning på 36,5 mio. kr.

Praksissektor

I 2020 prioriteres der 25 mio. kr. ekstra til praksissektoren i forhold til 2019. Baggrunden for prioriteringen af de ekstra midler, er bl.a. forventning om stigende udgifter jf. overenskomsten med almen praksis, et stigende antal kronikere i almen praksis samt stigende udgifter på baggrund af en generel befolkningstilvækst og befolkningssammensætning. På psykiologområdet er der indgået en ny overenskomst med virkning fra 1. oktober 2019, der bl.a. medfører, at aldersbegrænsningen på tilskud til angstbehandling ophæves.

Dansk Center for Partikelterapi

Dansk Center for Partikelterapi modtog de første patienter i begyndelsen af 2019. Budgettet øges løbende, indtil Centeret forventes i fuld drift i 2023. Der er således behov for yderligere

driftsmidler de kommende år. På denne baggrund tilføres Dansk Center for Partikelterapi 3,0 mio. kr. i budget 2020.

Region Midtjyllands beredskabsplaner

Sundhedsberedskabet udgør en væsentlig del af det samlede beredskab i forhold til større ulykker, terrorberedskab mv. Det samlede beredskab opgraderes løbende, og præhospitalets budget til sundhedsberedskab øges med 3,3 mio. kr. i 2020 og frem.

Tjenestemandspension

Der er behov for yderligere 10,0 mio. kr. på budgettet i 2020 for at skabe balance på området.

Forventningen om stigende udgifter til tjenestemænd skyldes, at staten i forbindelse med regionernes dannelselse overtog forpligtigelsen for de tjenestemænd, som allerede var gået på pension. Region Midtjylland skal dermed afholde udgifter til de tjenestemænd, som er gået på pension efter 1. januar 2007. Antallet af pensionerede tjenestemænd er på den baggrund fortsat stigende.

Med den seneste prognose forventes det, at der i 2020 vil være 901 pensionerede tjenestemænd mod 861 i 2019. Antallet af pensionerede tjenestemænd forventes at nå 1.004 i 2024, hvorefter det ligger på dette niveau frem til 2029, hvor antallet forventes at falde igen. Det forventes, at udgiften til pensionerede tjenestemænd vil være stigende frem til 2027.

Arbejdsskadeforsikring og AES

En lovændring har medført en udvidelse af arbejdsulykkebegrebet. Det er således præciseret, at personskaden kan være fysisk eller psykisk, og kan være varig eller forbigående. Det fremgår endvidere, at det ikke er et krav, at personskaden medfører behov for behandling, eller at personskaden er blevet behandlet. Det forventes, at lovændringen vil resultere i, at langt flere arbejdsulykker vil blive anerkendt som arbejdsskader. Det vurderes, at budgettet bør hæves med 10,0 mio. kr. til at dække udgifterne. Området DUT-reguleres ikke.

Afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier

I forbindelse med regionens hospitalsbyggerier er der en række større og mindre udgifter i løbet af byggeperioden og i forbindelse med ibrugtagningen. Udgifterne omfatter:

- Flytterrelaterede udgifter
- Lån til flytterrelaterede udgifter
- Ændringer i ejendomsskat
- Produktivitetsrabat Hospitalsenheden Vest
- Leasingudgifter
- Driftsanskaffelser
- Midler til ekstra kvadratmeter
- Radiologisk benchmark
- Brug af ramme til overførsler i budget 2019
- Indhentning af effektiviseringsgevinster

De største ændringer i 2020 er:

- Aarhus Universitetshospital afleverer den resterende del af effektiviseringskravet på 161,6 mio. kr.
- Leasingudgifterne stiger med 43,6 mio. kr.

- Hospitalsenheden Vest låner 60 mio. kr. til flytterelaterede udgifter
- Stigning i flytterelaterede udgifter på 36,5 mio. kr.

I 2020 er nettoeffekten af udviklingen et fald i udgifterne på 20,6 mio. kr.

Lægelige uddannelser

Midlerne til lægelige uddannelser fordeles mellem puljerne Lægeuddannelse i almen praksis og Lægernes kliniske videreuddannelse.

Lægeuddannelse i almen praksis

I økonomiaftalen er det aftalt, at der sker en forøgelse af hoveduddannelsesforløb i almen medicin på i alt 50 forløb på landsplan i 2020 og yderligere 50 forløb i 2021. Samtidig har der været en generel stigning i antallet af uddannelsesforløb i almen praksis. Der afsættes ekstra 17,4 mio. kr. i 2020 til det stigende antal uddannelsesforløb. Der forventes en merudgift til hospitalerne i forbindelse med de nye hoveduddannelsesforløb, som er inkluderet i de 17,4 mio. kr.

Lægernes kliniske videreuddannelse

Der er behov for at prioritere 4,5 mio. kr. til fællespuljen vedrørende lægernes kliniske videreuddannelse i budget 2020, da der er et stigende antal unge læger, som er ved at uddanne sig til speciallæge (uddannelseslæger). Udgiftspresset skyldes særligt det markant stigende antal studerende, som færdiggør medicinstudiet på universiteterne og herefter, som første led i deres uddannelse til speciallæge tilmelder sig den kliniske basisuddannelse (KBU). Regionerne har forpligtet sig på, at oprette KBU-forløb til alle nyuddannede læger, der tilmelder sig KBU.

Udgifter til uddannelseslæger ansat i Region Midtjylland dækkes både af fællespuljen og af de enkelte hospitaler. Hospitalernes merudgift – fratrukket en arbejdskræftværdi – forventes at blive på 4,5 mio. kr.

Karkirurgi Hospitalsenhed Midt

I forlængelse af budget 2019 godkendte regionsrådet den 27. marts 2019 en ny arbejdsdeling inden for karkirurgien, som er aftalt mellem Aarhus Universitetshospital og Hospitalsenhed Midt. Den nye arbejdsdeling trådte i kraft den 1. april 2019 og medfører, at der ikke er karkirurgisk vagt på afdelingen på Regionshospitalet Viborg i weekenderne.

Som følge af omlægningen har Sundhedsstyrelsen meddelt, at Regionshospitalet Viborg ikke længere kan varetage regionsfunktionerne "Kirurgi ved okklusiv arteriesygdom (akut og kronisk)" og "Perifer perkutan transluminal angioplastik (PTA) inklusiv trombolyser, stentanlæggelser og endovaskulær protesebehandling (omfatter ikke aorta, hjerte og hoved)", da disse kræver adgang til speciallæge i karkirurgi inden for kort tid.

Netop de to regionsfunktioner er volumenmæssigt de største inden for karkirurgien. Det vil derfor være vanskeligt at bevare den karkirurgiske funktion på Regionshospitalet Viborg, hvis Sundhedsstyrelsen fratager hospitalet funktionerne.

På den baggrund foreslås det, at der afsættes 1,4 mio. kr. varigt fra 2020 til at genindføre karkirurgisk vagtdækning i weekender på Regionshospitalet Viborg.

Pulje til ubalancer og konsolidering

I forbindelse med budgetforliget for 2019 afsatte regionsrådet en pulje til ubalancer og konsolidering på 15 mio. kr. Det foreslås at afsætte en tilsvarende pulje i budget 2020.

Patientvejledere i Patientkontoret

Behovet for at opnormere patientkontoret med yderligere to patientvejledere er beskrevet nærmere i administrationens svar til regionsrådsmedlem primo marts 2019. Der er behov for at permanentgøre de to stillinger for at kunne levere et tilfredsstillende serviceniveau i forhold til det høje antal borgerhenvendelser til patientkontoret. Der afsættes 1 mio. kr.

Hospitalsapoteket

Hospitalsapoteket står overfor en stigende udgift til it, hvor der skal etableres egen systemforvaltning, og drifte, vedligeholde og validere egne kritiske systemer i henhold til EU lovgivning. I fællesskab med de øvrige regioner er det besluttet, at den regionale fællesforvaltning af Apovision skal foretage en opgradering af systemet. Der er behov for et øget budget hertil, hvoraf Hospitalsapoteket selv finder en del af midlerne, men der er herudover et behov for 4,0 mio. kr., primært til ansættelse af nye medarbejdere.

Overskud på indkøb vedr. Amgros

Der har i de senere år været et større overskud på fællesindkøb af lægemidler ved AMGROS. Behovet for det øgede budget til Hospitalsapoteket kan finansieres af dette overskud, således at indtægtsbudgettet hæves med 4,0 mio. kr.

Controlling af store anlægsprojekter

Der er fortsat behov for midler til controlling af regionens store anlægsprojekter, idet nogle af projekterne er blevet forsinkede, og der er samtidig kommet nye til, eksempelvis Forum ved Aarhus Universitetshospital.

Det er et krav til kvalitetsfondsprojekterne, at der er en ekstern vurdering af projekterne fra en uafhængig part i form af "det tredje øje". Derudover er der behov for at målrette nogle stillinger i administrationen til arbejdet med de store anlægsprojekter eksempelvis juridisk bistand og rapportering til staten.

I det der ikke er afsat budget længere end til og med 2019, er der behov for en forlængelse. Behovet reduceres fra år til år i takt med, at de store projekter færdiggøres. Det er et behov på 5 mio.kr. i 2020 og 4 mio. kr. i 2021.

Privathospitaler

Siden 2017 har der været et stigende forbrug på privathospitaler til både udredning og behandling. Der kan siden 2017 observeres kraftig vækst i forbruget af privathospitaler inden for intern medicin, plastikkirurgi samt øjensygdomme. Der var således et merforbrug på ca. 29 mio.kr i 2018, og i 2019 forventes et merforbrug på ca. 45 mio. kr. Dele af dette merforbrug er en engangsudfordring og skyldes et forbrug afledt af Aarhus Universitetshospitals flytning, men en del af væksten formodes at være strukturelt. På den baggrund prioriteres 30 mio. kr. til privathospitaler i budget 2020. Budgetniveauet i 2020 vil herefter være på 57,8 mio. kr.

Øvrige bemærkninger

De seneste år har der været stigende udgifter til bløderpatienter samt respiratorbehandling i eget hjem. I 2020 vurderes det, at udgifterne kan holdes inden for det allerede afsatte budget. Der afsættes således ikke yderligere midler til disse områder.

2.2 Emner til politisk prioritering

De politiske udvalg drøftede på deres møder i maj 2019 ønsker til politisk prioriteringer m.v.

Udvalgenes prioriteringer forudsættes at indgå i den videre budgetlægningsproces. Referaterne fra udvalgsmøder, der indgik i materialet til budgetseminaret den 22. maj 2019, er vedlagt.

Regionsrådet har ligeledes behandlet sager på møder og på budgetseminaret, der skal indgå i de politiske prioriteringer i forbindelse med budget 2020.

Det drejer sig om følgende:

- *Ubalance på Århus Universitetshospital:*
Der forventes i 2019 et merforbrug på 425 mio. kr. på Aarhus Universitetshospital bl.a. foranlediget af øgede udgifter i forbindelse med udflytningen til Skejby. Aarhus Universitetshospital skal selv realisere besparelser for 150 mio. kr., hvilket efterlader regionen med en udfordring på 275 mio. kr. i 2019.

I perioden 2020 – 2022 forventes der ligeledes ubalancer på Aarhus Universitetshospitals budget. Regionsrådet skal i forbindelse med den videre budgetlægning drøfte håndteringen af de økonomiske udfordringer på AUH.

På budgetseminaret den 22. maj 2019 blev der givet en nærmere redegørelse for situationen på AUH. Der blev endvidere fremlagt en 4 års plan for håndtering af ubalancen på regionsrådsmødet den 26. juni 2019.

- *Økonomiske udfordringer af strukturel karakter på Regionshospitalet Randers og Horsens:*
Regionshospitalet Randers og Regionshospitalet Horsens har begge økonomiske udfordringer af strukturel karakter. Begge hospitaler har høj produktivitet, der i kombination med stigende patientaktivitet gør det svært at opnå økonomisk balance.

Regionsrådet besluttede at tilføre Regionshospitalet Randers engangsmidler i 2019. På den baggrund forventes hospitalet at overholde budgettet 2019. Regionshospitalet Horsens forventes grundet opsparede midler at kunne opretholde økonomisk balance til og med år 2021, og blev på den baggrund ikke tildelt engangsmidler i 2019.

Det blev besluttet på regionsrådsmødet den 29. maj 2019, at de økonomiske udfordringer for Regionshospitalet Randers og Regionshospitalet Horsens fra 2020 og frem skal håndteres i forbindelse med budget 2020. Regionshospitalet Randers har behov for 33,2 mio. kr. i 2020, 27,7 mio. kr. i 2021 og 27,4 mio. kr. i 2022. Regionshospitalet Horsens har behov for 15 mio. kr. i 2022. Fra 2023 og frem er der en strukturel ubalance på 32 mio. kr. fordelt med 17 mio. kr. på Regionshospitalet Randers og 15 mio. kr. på regionshospitalet Horsens.

- *Flash glukosemålere – finansiering fra 2020 og fremover:*
De fem regioner ønsker at udlevere flash glukosemålere til voksne patienter med en dårligt reguleret sukkersyge (diabetes type 1). Her kan patienten måle sin glukoseværdi ved hjælp af en scanner. Det erstatter en traditionel glukosemåler, hvor patienten skal prikke sig i fingeren.

På regionsrådsmødet den 26. juni 2019 blev det besluttet, at hospitalerne samlet set

får en bevilling på 9,8 mio. kr. til at finansiere udlevering af flash glukosemålere til voksne i 2019. Det blev samtidig besluttet, at finansieringen for 2020 og frem skal drøftes i forbindelse med budget 2020.

Herudover er der behov for, at regionsrådet, i forlængelse af budgetseminaret den 22. maj 2019, drøfter prioritering af midler i de kommende år til Personlig Medicin.

'Personlig Medicin' dækker over en udvikling i sundhedsvæsenet, hvor bl.a. forebyggelse og behandling i højere grad tilpasses den enkelte patients individuelle biologi og fysiologi. Det overordnede formål er at kunne diagnosticere og klassificere sygdomme bedre, således at behandlingen kan tilpasses den enkelte patient. Dette skal medvirke til at øge effekten af behandlingen og mindske bivirkninger.

Det må forventes, at udgifterne til Personlig Medicin vil være et stigende beløb henover de kommende år. Der vil være tale om en gradvis udvikling og opbygning over tid. Det skønnes, at der vil være følgende udgifter: 17 mio. kr. i 2020, 32 mio. kr. i 2021, 57 mio. kr. i 2022 og 102 mio. kr. i 2023.

2.3 Anlægsbudgettet for sundhed

Region Midtjyllands investeringsplan skal medvirke til at sikre effektiv drift, større patientsikkerhed og høj kvalitet i sundhedsvæsenet. Udover gennemførelsen af de tre kvalitetsfundsprojekter understøtter investeringsplanen via anlægsrammen, leasingoptag samt driftsanskaffelser nødvendige anlægsprojekter og udstyrsinvesteringer på alle hospitalerne, herunder Psykiatrien, samt regionale funktioner på tværs af hospitalsenhederne.

Den regionale anlægsramme er i økonomiaftalen for 2020 fastsat på 2.500 mio. kr. Region Midtjyllands andel udgør 537,2 mio. kr. Der er tale om en realvækst på 12,0 mio. kr. i forhold til forventningen til 2020 fra Investeringsplan 2019-2027.

Regionsrådet besluttede med vedtagelsen af rammepapiret "bedre økonomistyring på anlægsområdet", at en sådan realvækst normalvis vil medføre en tilsvarende reduktion af enten leasingrammen eller rammen til driftsanskaffelser i det førstkommande år.

Der er dog i 2019 truffet beslutning om, at investeringer i nye bygninger og udstyr, der i den hidtidige planlægning har været forudsat anskaffet via Offentlig-Privat Partnerskab eller leasing, og dermed forudsat eksternt finansieret, skal søges indarbejdet i anlægsrammen i de førstkommande år. Det drejer sig primært om opførelsen af nyt Hospitalsapotek samt eventuelt nyt Vaskeri. Formålet med anlægsfinansiering af projekterne er at eventuelle effektiviseringer og besparelser efterfølgende vil kunne gå ubeskåret til at understøtte den samlede drift.

Regionsrådet besluttede i forbindelse med Budget 2019, at der skal etableres 12 nye sengepladser i behandlingspsykiatrien i Region Midtjylland. Der blev i den seneste Investeringsplan ikke afsat anlægsmidler til den fysiske etablering af sengepladserne, da der var forventet (med-)finansiering via øremærkede midler fra Staten. Med de nuværende forudsætninger vil der dog blive behov for at afholde størstedelen af etableringsomkostningerne via Investeringsplanen i 2020.

Der arbejdes i den kommende periode på hjemtagelse af ambulancebaser med henblik på at øge konkurrencesituationen forud for udbuddet af ambulancetjenesten i 2020. Der er i dag 36 ambulancebaser og 14 fremskudte placeringer. Der planlægges efter, at hjemtagelsen primært skal foretages ved indgåelse af langvarige lejemål, hvor evt. anlægsinvesteringer afholdes via den efterfølgende lejeudgift. Det kan dog ikke udelukkes, at hjemtagelsen af ambulancebaser vil medføre anlægsudgifter.

Det foreslås på basis af de ovenstående ikke-tidligere-prioriterede anlægsbehov, at lade realvæksten i anlægsrammen forblive i de samlede rammer for Investeringsplanen i 2020 uden at reducere rammen til driftsanskaffelser eller leasingrammen, for derved bedre at kunne gøre plads til det øgede anlægsfinansieringsbehov.

Investeringsplanen finansieres udover anlægsrammen af leasingmidler og driftsanskaffelser. Der er med udgangspunkt i Investeringsplan 2019-2027 forudsat central leasing for 56,0 mio. kr. i 2020.

Med udgangspunkt i Investeringsplan 2019-2027 og med de justeringer der har været siden da, er der driftsanskaffelser for 8,6 mio. kr. i 2020 og 34,4 mio. kr. i 2021.

Erfaringsmæssigt opleves der forsinkelser på en række af anlægsprojekterne, hvilket medfører store årlige anlægsoverførsler. Dette betyder, at en væsentlig del af anlægsmidlerne ikke bliver anvendt i det år, de er bevilget. Det forslås derfor, at der fortsat arbejdes med en pulje til forventede mindreforbrug for at øge andelen af anlægsmidler, der anvendes i året.

Regionsrådet godkendte initiativet i forbindelse med projekt "*Bedre økonomistyring på anlægssområdet*". Puljen udgjorde i 2019 50 mio. kr.

Den samlede ramme for Investeringsplanen i 2020 udgør dermed på nuværende tidspunkt:

Tabel 5. Investeringsplanens ramme i 2020

Mio. kr.	IP ramme 2020
Anlægsramme	537,2
Ramme til driftsanskaffelser	8,6
Leasingramme	56,0
Pulje til forventede mindreforbrug	50,0
I alt	651,8

Ny Investeringsplan 2020-2028 på baggrund af ny Sundheds- og Hospitalsplan

Den nuværende Investeringsplan 2019-2027 er udarbejdet og godkendt ultimo 2018, og indeholder oversigt over prioriteringen af regionens anlægsramme i 2020 samt intentioner for investeringer i perioden 2021-2027.

Det planlægges at udarbejde en ny Investeringsplan 2020-2028 i 1. kvartal 2020, når der foreligger en godkendt Sundheds- og Hospitalsplan, og evt. konsekvenser heraf kan indarbejdes i Investeringsplanen. Forud herfor vil der også blive afholdt dialogmøder med alle hospitalsenheder og øvrige bevillingshavere for at afklare evt. ændrede investeringsbehov siden seneste plan.

I økonomiaftalen for 2020 er der med henblik på at fremme offentligt-privat samarbejde afsat en deponeringsfritagelsespulje på 400 mio. kr. på landsplan, hvor der kan søges om dispensation fra deponeringsforpligtigelsen i lånebekendtgørelsen. Det forventes, at Region Midtjylland ansøger puljen i forbindelse med relevante projekter.

Kvalitetsfondsprojekter

Den økonomiske ramme til kvalitetsfondsprojekter i regionerne er 4,8 mia. kr. i 2020. Region Midtjyllands andel udgør 552,8 mio. kr. Beløbet fordeles mellem regionens tre kvalitetsfondsprojekter jævnfør nedenstående tabel.

Tabel 6. Fordeling mellem kvalitetsfondsprojekter i Region Midtjylland

Mio. kr.	Anlægsramme
DNU	18,7
Viborg	20,3
DNV-Gødstrup	513,8
I alt	552,8

Det fremgår af økonomiaftalen, at "Der er i forbindelse med økonomiaftalen lagt vægt på, at kvalitetsfondsbyggerierne fortsat realiseres i overensstemmelse med indgåede kontrakter og planer". Kvalitetsfondsprojekterne forudsættes dermed gennemført ud fra de gældende planer og kontrakter.

2.4 DUT for sundhed

I forlængelse af økonomiaftalen for 2020 mellem regeringen og Danske Regioner tiltrædes et bloktilskudsaktstykke for 2020. Aktstykket indeholder ændringerne af regionernes bloktilskud for 2020 i medfør af Det Udvidede Totalbalanceprincip, DUT. DUT-reguleringerne medfører ændringer af bloktilskuddet med henblik på økonomisk kompensation eller reduktion for virkningerne af nye eller ændrede love og cirkulærer.

Regionsrådet vedtog på mødet d. 19. december 2018 principper for udmøntning af DUT. Principperne er, at DUT-kompensationerne udmøntes, hvis der er tale om en kompensation, der tildeles én eller få enheder. Er der tale om en mere generel DUT-kompensation, hvor alle hospitaler eller alle administrationer bliver berørt, holdes midlerne som udgangspunkt centralt og udmøntes ikke.

Nedenfor fremgår en oversigt over og kort beskrivelse af de DUT-kompensationer, der ifølge principperne for udmøntning af DUT, udmøntes til områder inden for sundhedsområdet.

Tabel 7. Oversigt over DUT-reguleringer, der udmøntes

Mio. kr.	Hele landet	Region Midtjylland
Tilskud til psykologbehandling i praksissektoren for særligt udsatte persongrupper (Praksissektoren)	104,6	22,4
Vederlagsfri HPV-vaccination til drenge (Praksissektoren)	8,2	1,8
Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien (Central pulje til psykiatri)	19,5	4,2
Klinisk kvalitetsdatabase på psykologområdet (Central pulje til psykiatri)	0,6	0,1
Intensiv behandling af mennesker med svær psykisk sygdom (Central pulje til psykiatri)	71,7	15,4
Tilskudsordning til køb af cannabisprodukter for visse patientgrupper (Tilskudsmedicin)	14,3	3,1
Befordring (Præhospitalet)	-1,5	-0,3
Pulje til senere udmøntning (Fællesudgifter- og indtægter)	-0,1	0,0
<i>Heraf:</i> Opgaver om forældreegnethedstest	1,1	0,2
Lov om ændring af sundhedsloven	-1,8	-0,4
Medicinsk udstyr	0,6	0,1
I alt	217,3	46,6

- *Ændring af bekendtgørelse om tilskud til psykologbehandling i praksissektoren for særligt udsatte persongrupper*

Med Finansloven for 2019 besluttede Folketinget at videreføre eller udvide en række midlertidige ordninger om tilskud til psykologbehandling for særligt udsatte persongrupper. Der er aftalt videreførelse af dele af den eksisterende psykologordning om tilskud til behandling af angst og depression for de 27 til 38 årige, samt tilskud til behandling af depression for patienter over 38. Derudover er aldersloftet for tilskud til behandling af angst blevet fjernet, så patienter over 38 år nu også kan få tilskud til

behandling for angst. Endeligt udvides forsøgsordningen om vederlagsfri psykologbehandling for de 18 til 20-årige, der blev vedtaget med finansloven for 2018 til også at omfatte de 21-årige. Ændringerne træder i kraft sammen med den nye overenskomst med psykologerne den 1. oktober 2019.

Regionernes bloktilskud og kommunal medfinansiering reguleres med i alt 104,6 mio. kr. i 2020 og frem, hvorved Region Midtjyllands finansieringsgrundlag øges med 22,4 mio. kr. i 2020 og 2021. Med udgangen af 2021 ophører forsøgsordningen med vederlagsfri psykologbehandling til de 18 til 21-årige, og herefter er Region Midtjyllands finansieringsgrundlag 21,2 mio. kr. i 2022 og frem. Midlerne placeres på praksissektoren.

- *Bekendtgørelse nr. 648 Bekendtgørelse nr. 648 af 28. juni 2019 om gratis vaccination mod visse smitsomme sygdomme mv. samt tilhørende vejledningen (HPV-vaccination)*

Med bekendtgørelsen indføres vederlagsfri HPV-vaccination til drenge, som er fyldt 12 år den 1. juli 2019 eller senere. Ændringerne vil medføre ekstra udgifter til honorering af læger.

Regionernes bloktilskud reguleres med 8,2 mio. kr. årligt i 2020 og frem, hvorved Region Midtjyllands finansieringsgrundlag øges med 1,8 mio. kr. i 2020 og frem. Midlerne placeres på praksissektoren.

- *Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien*

Med loven ophæves ordningen om tvungen opfølgning efter udskrivning. Samtidig øges målgruppen for udskrivnings- og koordinationsplaner, idet der stilles krav om, at alle voksne indlagte patienter, der modtager støtte i henhold til afsnit V i serviceloven skal være omfattet af en plan. Lovgivningen giver desuden mulighed for udbredelse af anvendelse af kropsscannere i psykiatrien.

Regionernes bloktilskud reguleres med 19,5 mio. kr. årligt i 2020 og frem, hvorved Region Midtjyllands finansieringsgrundlag øges med 4,2 mio. kr. i 2020 og frem. Midlerne placeres på en central pulje, hvorfra de udmøntes til psykiatrien.

- *Klinisk kvalitetsdatabase for psykologområdet*

Med finansloven for 2019 har Folketinget besluttet at afsætte midler til at finansiere etablering og indledende drift af en klinisk kvalitetsdatabase under tilskudsordningen til psykologbehandling, som etableres i regi af Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram (RKKP) ligesom eksisterende kliniske kvalitetsdatabaser.

Regionernes bloktilskud reguleres med 0,6 mio. kr. årligt i 2020 og frem, hvorved Region Midtjyllands finansieringsgrundlag øges med 0,1 mio. kr. i 2020 og frem. Midlerne placeres på en central pulje, hvorfra de udmøntes til psykiatrien.

- *Intensiv behandling til mennesker med svær psykisk sygdom*

Folketinget vedtog med finansloven for 2019 en styrket indsats til de mest syge patienter i psykiatrien. I den forbindelse blev der afsat i alt 70 mio. kroner årligt i perioden 2019 til 2022 til at 'udvikle og etablere sengeafsnit til intensiv behandling i voksenpsykiatrien, hvor der ydes en særlig og intensiv behandling samt målrettet tvangsforebyggelse for mennesker med alvorlige psykiske lidelser og komplekse problemstillinger'.

Midlerne skal anvendes til en opgradering af i alt 64 allerede eksisterende sengepladser på lukkede afsnit, svarende til et løft på knap 1,1 mio. kroner per sengeplads. Der er tale om rene driftsmidler, som i 2019 både skal gå til tilpasning af lokaler og til driften af sengepladserne.

Regionernes bloktilskud reguleres med 71,7 mio. kr. årligt i 2020 og frem, hvorved Region Midtjyllands finansieringsgrundlag øges med 15,4 mio. kr. i 2020 og frem. Midlerne placeres på en central pulje, hvorfra de udmøntes til psykiatrien.

- *Lov om ændring af lov om forsøgsordning med medicinsk cannabis og lov om euforiserende stoffer*

Den økonomiske del af lovændringen omhandler en særlig tilskudsordning til køb af cannabisprodukter for visse patientgrupper.

Regionernes bloktilskud reguleres med 14,3 mio. kr. i 2020 og 15,4 mio. kr. i 2021 hvorved Region Midtjyllands finansieringsgrundlag øges med 3,1 mio. kr. i 2020 og 3,3 mio. kr. i 2021. Midlerne placeres på tilskudsmedicin.

- *Ændring i bekendtgørelse nr.1206 af 19/6/2016 (Befordringssagen)*

Ændringen medfører, at der gennemføres en pris- og lønregulering af beløbsgrænserne, der giver adgang til offentligt finansieret befordring til læge og speciallæge, genoptræning og sygehusbehandling. Således at beløbsgrænserne, der ikke er blevet reguleret siden 1996, opjusteres til aktuelle prisniveauer.

Regionernes bloktilskud reguleres med -1,5 mio. kr. årligt i 2020 og frem, hvorved Region Midtjyllands finansieringsgrundlag reduceres med 0,3 mio. kr. i 2020 og frem. Midlerne placeres på præhospitalet.

- *Pulje til senere udmøntning*

Der oprettes en pulje til senere udmøntning på i alt 0,021 mio. kr., da der kræves en nærmere undersøgelse af fx fordelingen af midlerne, inden de udmøntes. Puljen dækker DUT-reguleringerne vedrørende 'Opgaver om forældreuegnethedsvurderinger i lov om assisteret reproduktion', 'Lov om ændring af sundhedsloven (tolkebistand)' og 'Bekendtgørelse om gebyrer for medicinsk udstyr og Bekendtgørelse om gebyrer for importører og distributører af medicinsk udstyr'.

2.5 Øvrige emner fra økonomiaftalen

Sundhedsaftale og regionalt ansvar

Regeringen og Danske Regioner er enige om at fortsætte dialogen om fremtidens sundhedsvæsen. Regeringen vil invitere Folketingets partier til forhandling om en sundhedsaftale. Danske Regioner vil løbende blive inddraget i processen forud for et regeringsudspil. Det konstateres, at rammen for et udspil er en videreførelse af et decentralt sundhedsvæsen, hvor regionernes driftsansvar videreføres, og regionerne har afgørende indflydelse og medbestemmelse på sundhedsområdet.

Behandlingsomstilling og god opgaveløsning

I økonomiaftalen 2020 er der enighed om den nye styringsmodel på sundhedsområdet, der blev aftalt i økonomiaftalen for 2019. Hovedformålet med den nye model er at styrke sammenhængen af sundhedsbehandlingen for patienten.

Den nye styringsmodel er en ramme, der fuldt ud understøtter Region Midtjyllands transformation af sundhedsvæsenet og arbejdet med et målbillede på sundhedsområdet. Dvs. en bevægelse væk fra fokus på aktivitet til kvalitet og nærhed for patienten. Der er igangsat en række initiativer for at understøtte denne proces, som f.eks. reduktion af ambulante besøg, reduktion af akutte aktiviteter, partnerskaber med patienter og regionens andre samarbejdspartner samt reduktion af udgifterne til hospitalsmedicin. Denne proces understøttes ligeledes af både teknologibidrag og nærhedsfinansieringen, der fortsat er en del af økonomiaftalen for 2020.

Teknologibidrag

Teknologibidraget, der er en del af den nye styring, udgør i alt 500 mio. kr. for regionerne.

Teknologibidraget fastholdes som et årligt finansieringsbidrag til prioritering af bedre behandling og kapacitet til håndtering af det demografiske udgiftspres. Teknologibidraget tages dermed ikke ud af det regionale udgiftsloft.

I aftalen nævnes initiativer på følgende områder, som mulighed for at understøtte realiseringen af teknologibidraget:

- Fokus på forbedrede arbejdsgange, og at behandling ydes optimalt på det mest ressourceeffektive niveau
- Målretning af ressourcer fra administration til patientnære indsatser
- Understøttelse af omkostningseffektiv og sammenhængende opgaveløsning gennem fælles løsninger, ny teknologi, nye behandlingsmetoder og forbedrede arbejdsgange
- Fortsat effektivisering og professionalisering af indkøb

Nærhedsfinansiering

Nærhedsfinansiering er ligeledes indført for at understøtte omstillingen og den nye styring af sundhedsvæsenet. Nærhedsfinansieringen skal understøtte en styrket sammenhæng i sundhedsvæsenet, så borgerne modtager den rette behandling det rette sted.

Der er i økonomiaftalen for 2020 foretaget en justering af kriterierne og kriterierne for efterregulering af nærhedsfinansieringen.

Kriterier for nærhedsfinansiering i 2020:

- Reduktion i antal sygehusforløb pr. borger
- Reduktion i sygehusaktivitet pr. kroniker med KOL og/eller diabetes
- Reduktion i andelen af indlæggelser, der fører til en akut genindlæggelse inden for 30 dage
- Stigning i andel af virtuelle sygehusforløb

Der er målopfyldelse, når de enkelte mål udvikler sig i den rigtige retning. Regionerne beholder den udbetalte finansiering, hvis de lever op til målene og ellers foretages en efterregulering.

Tabel 8. Kriterierne for efterregulering af nærhedsfinansieringen er:

Antal opfyldte mål	Nærhedsfinansiering (andel, der forbliver i regionerne)
0	0 pct.
1	33 pct.
2	67 pct.
3+	100 pct.

Mere personale og bedre arbejdsforhold

Der er fokus på at sikre kvalificerede og motiverede ansatte for at kunne opfylde forventningerne til behandling og omsorg i sundhedsvæsenet. Det er en væsentlig forudsætning for at kunne gennemføre forbedringer i sektoren og sikre tid til omsorg.

Det er aftalt, at styrke lægedækningen gennem flere speciallæger i almen medicin. Antallet af hoveduddannelsesstillinger øges med 100 forløb, så der kommer 50 forløb i 2020 og 50 forløb i 2021.

Herudover er det en fælles ambition at arbejde for, at der ansættes flere social og sundhedsmedarbejdere, at arbejdsforholdene forbedres, at flere medarbejdere får mulighed for at gå op i tid og at nedbringe sygefravær, samt at medarbejdernes kompetencer udnyttes bedst muligt.

Parterne blev enige om at nedsætte en taskforce, der frem mod et sundhedsudspil får til opgave at drøfte, hvorledes ovenstående kan realiseres over de kommende år, herunder en langvarig plan for rekruttering af social- og sundhedsmedarbejdere.

Psykiatri

Psykiatri vil fortsat være et væsentligt fokusområde, der skal styrkes. I 2019 blev der i økonomiaftale 2019, Finanslov 2019 og Aftale om satspuljen på sundhedsområdet 2019-2022 afsat midler til at styrke psykiatrien.

Med økonomiaftalen for 2019, blev der afsat 42,9 mio. kr. Herudover afsatte regionsrådet yderligere 7,1 mio. kr., så der samlet blev prioriteret 50 mio. kr. til psykiatrien i budgetforliget for 2019.

Regionsrådet har siden vedtagelsen af budget 2019 prioriteret de 50 mio. kr., der er afsat i budgetforliget for 2019. Der henstår fortsat et mindre beløb til prioritering. De initiativer som

regionsrådet har prioriteret midlerne til, fremgår af nedenstående tabel, med oversigt over udmøntning af initiativerne og beløb hertil.

Tabel 9. Oversigt over udmøntning af 50 mio. kr. til psykiatrien

Midler, der er udmøntet Mio. kr.	2019	2020	2021 og frem
Buffersenge og øget personalenormering på AUH Psykiatrien	10,0	10,0	0,0
Øget tværfaglig personalenormering	3,0	3,0	3,0
Øget anvendelse af peer-medarbejdere	2,0	2,0	2,0
Rekruttering, fastholdelse og kompetenceudvikling	2,0	2,0	2,0
Tværfagligt udgående teams i børne- og ungdomspsykiatrien	5,9	5,9	5,9
Videreudvikling af AUH Psykiatrien og de højt specialiserede funktioner	3,0	3,0	3,0
Videreførelse af kreativt værksted i AUH Psykiatrien	0,3	0,3	0,3
Mindhjælper.dk	0,6	0,6	0,6
Afholdelse af konference vedrørende Åben Dialog	0,2	0,0	0,0
Opkvalificering af viden om autisme i voksen- og retspsykiatrien	2,0	0,0	0,0
Udgående ambulante aktivitet – harmonisering	8,0	8,0	8,0
Styrkelse af den ambulante virksomhed	6,0	4,0	4,0
Styrket samarbejde med pårørendeorganisationer og civilsamfundet*	0,3	0,3	0,3
Styrket samarbejde med kommuner og almen praksis (den nære psykiatri)	4,0**	0,0	0,0
Pulje til senere udmøntning	1,8	0,0	0,0
Midler, der endnu ikke er udmøntet			
Øget kapacitet og personalebemanding (nyt sengeafsnit)	0,0	6,0	16,0
Styrket samarbejde med kommuner og almen praksis (den nære psykiatri)	1,0	5,0	5,0
Total	50,0	50,0	50,0

* Midlerne foreslås udmøntet i september 2019

** Udmøntet til andre formål, jf. regionsrådsbeslutning 27. marts 2019

Siden vedtagelsen af budget 2019, er der i Finanslov 2019 og Satspuljeaftalen 2019-2022 afsat midler til psykiatrien. Nedenfor er en oversigt over de initiativer, der er givet finansiering til, og hvor stor Region Midtjyllands andel er. Der skal her skelnes mellem midler, der er givet i perioden 2020-2022 og varige midler. Regionsrådet skal senere tage stilling til udmøntning af midlerne fra Finanslov 2019 og Satspuljeaftalen 2019-2022.

Tabel 10. Finanslov 2019 og Satspuljeaftale 2019-2022

Region Midtjyllands andel (Mio. kr.)	Årligt 2020-2022	Heraf varige midler
Finanslov 2019		
Intensive børne- og ungdomspsykiatriske teams	6,6	
Intensiv behandling af mennesker med svær psykisk sygdom	15,4	15,4
Satspuljeaftale 2019-2022		
Styrke udbredelsen af de regionale akutte udrykningsteams i psykiatrien	1,1	
Klinisk kvalitetsdatabase for psykologområdet	0,1	
Lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien	4,2	4,2
I alt	27,4	19,6

Der er med Finanslov 2019 og Satspuljeaftalen for 2019-2022 afsat midler, hvor Region Midtjyllands andel udgør 27,4 mio. kr. til initiativer i psykiatrien i perioden 2020-2022. Heraf er der varige midler til Region Midtjylland på i alt 19,6 mio. kr. Midlerne fra både Finanslov

2019 og Satspuljeaftalen 2019-2022 er midler, som Region Midtjylland har modtaget ud over de 50 mio. kr., der blev afsat i budgetforliget for 2019.

I Satspuljen for 2019-2022 er der derudover afsat en samlet pulje på i alt 20,5 mio. kr. i perioden 2019-2022 til initiativer og projekter i kommuner og regioner, der skal øge anvendelsen af peers i indsatsen for mennesker med psykiske lidelser. Der er ansøgningsfrist den 1. november 2019. Som udgangspunkt forventer Sundhedsstyrelsen at fordele midlerne mellem 5-7 projekter.

I økonomiaftalen for 2020 er det tilkendegivet, at parterne vil styrke psykiatrien.

Regeringen vil igangsætte et arbejde for en 10 års plan for Psykiatrien. Herunder skal bl.a. de 150 særlige psykiatri pladser og deres integration med den øvrige psykiatri og socialpsykiatri tages op.

Regionerne vil blive inddraget i arbejdet. Herudover er der enighed om, at fortsætte arbejdet med at styrke og udvikle regionernes styring på psykiatriområdet.

Der skal ligeledes sikres en bedre sammenhæng i indsatsen for borgere med psykiske lidelser og samtidigt misbrug. Der skal bl.a. ses på den nuværende ansvarsfordeling mellem kommuner og regioner.

3. Forslag til budget 2020 for Regional Udvikling

Rammen for Regional Udvikling i 2020 er en videreførelse af aktivitetsniveauet i 2019. Der er i økonomiaftalen ikke tilført ekstra midler til Regional Udvikling i 2020. Regional Udvikling vil som konsekvens af økonomiaftalen, være fritaget for omprioriteringsbidrag i 2020.

Nettorammen til Regional Udvikling er i økonomiaftalen aftalt til 538,4 mio. kr., bestående af et bloktilskud på 389,7 mio. kr. og et kommunalt udviklingsbidrag på 148,7 mio. kr.

Det kommunale udviklingsbidrag er i økonomiaftalen 2020 fastsat til 112 kr. pr. indbygger i regionen. Størrelsen af det årlige udviklingsbidrag fastsættes af regionsrådet jf. Lov om Regionernes finansiering. Udviklingsbidraget foreslås fastholdt.

Der foreslås omprioriteret 3 mio. kr. til dækning af udgifter i forbindelse med intern løsning af opgaver i stedet for brug af konsulenter, samt til dækning af omkostningstunge opgaver inden for særligt internationale aktiviteter. Omprioriteringen finansieres af puljen til administrative udviklingsudgifter på bevillingen 'Regionale Udviklingsaktiviteter' til bevillingen 'Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter'. Ændringen fremgår for 2019 ligeledes af forslag til bevillingsændringer i forbindelse med økonomirapporteringen pr. 31.8.2019.

Tabel 11. Budgetoversigt for Regional Udvikling

Mio. kr.	Forslag til budget 2020
Finansiering	
i) Statsligt bloktilskud	389,7
ii) Kommunalt udviklingsbidrag	148,7
Finansiering i alt	538,4
Regionale udviklingsaktiviteter	63,6
Kollektiv trafik	344
Miljø	42,2
Regional udvikling i øvrigt	2,7
Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter	72,3
Regional udvikling i alt	524,8
Øvrig	
- Andel af fælles formål og adm.	13,6
- Andel af renter	0,8
Øvrig i alt	14,4
Driftsudgifter i alt	539,2
Årets resultat ekskl. renteudgifter	0
Årets resultat inkl. renteudgifter	-0,8

Regional Udviklings ramme er i økonomiaftalen fastsat udgiftsbaseret ekskl. udgifter til renter. Årets udgiftsbaserede forventede resultat ekskl. renter udviser balance, mens det forventede udgiftsbaserede resultat inkl. renter er på -0,8 mio. kr.

Engangsmidler i 2020

Regionsrådet behandlede i juni 2019 sag om tilbageløbsmidler fra erhvervsudviklingsområdet og korrektion af hensættelser. I den forbindelse blev det vedtaget, at Regional Udvikling i 2020

tilføres 18,1 mio. kr. som engangsmidler. Der vil, som oplyst i sagen, blive fremlagt konkrete forslag til udmøntning af midlerne for regionsrådet i 2020.

Regional Udviklings opgaver

Regionerne har en vigtig rolle i forhold til løse opgaver inden for en velfungerende kollektiv trafik, kultur, uddannelse og miljø. Herudover præciseres det i økonomiaftalen for 2020, at regionerne har en vigtig rolle i forhold til den fremtidige udvikling i regionen, når det handler om en velfungerende infrastruktur, udvikling af yderområder, natur og rekreative formål, grøn omstilling og klimatilpasning, grænseoverskridende arbejde og understøttelse af FN's verdensmål med særligt fokus på verdensmål 3 om sundhed og trivsel.

Regionale Udviklingsaktiviteter

Regional Udvikling vil i lighed med 2019 fremlægge en handleplan2020 for de regionale udviklingsaktiviteter. Planen vil blive fremlagt ultimo 2019 og omhandle forslag til aktiviteter og udmøntning af midlerne afsat til handleplansaktiviteterne.

Herudover indeholder de regionale udviklingsaktiviteter også midler til uddannelses- og kulturområdet. Fordelingen mellem de enkelte områder (som svarer til fordelingen i 2019 dog PL-fremskrevet) fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 12. Budgetforslag Regionale Udviklingsaktiviteter

Mio. kr.	Budgetforslag 2020
Nettodriftsudgifter	
Projektpulje til handleplansaktiviteter	29,5
Administrativ udviklingspulje	2,8
Uddannelsespulje	20,8
- uddannelsesprojekter	20,4
- administrativ udviklingspulje på uddannelsesområdet	0,4
Kulturpulje	10,5
- kulturprojekter	10,2
- administrativ udviklingspulje på kulturområdet	0,3
Nettodriftsudgifter i alt	63,6

Kollektiv trafik inkl. letbanen

I 2018 besluttede regionsrådet at gennemføre planlagte besparelser og omprioriteringer på 60 mio. kr. i den regionale kollektive busstrafik med fuld virkning fra 2020.

Ny styringsmodel for Midttrafik

Der forberedes en sag til mødet i regionsrådet i oktober 2019 om en ny styringsmodel for Midttrafik, som følge af regionsrådets beslutning om, at Midttrafik skal holde regionens budget. Styringsmodellen større frihedsgrader til at fastlægge og optimere aktivitetsniveauet i den regionale kollektive trafik. Midttrafik får med modellen en initiativpligt. Er der indikationer på, at budgettet ikke kan overholdes, skal Midttrafik således tage initiativ til at foreslå og gennemføre tiltag, der kan sikre budgetoverholdelse.

Der lægges op til at parterne afholder statusmøder hvert kvartal, hvor Midttrafik orienterer administrationen om planlagte og gennemførte aktiviteter. Ligeledes afholdes ét årligt møde mellem formandskabet for Midttrafik, bestyrelsesmedlemmerne i Midttrafik udpeget af regionsrådet og formandskabet for udvalg for regional udvikling, der er det udvalg, som

beskæftiger sig med regional kollektiv trafik. Regionsrådet vil blive orienteret om resultatet af dette årlige møde.

Det vil fortsat være Region Midtjylland, der bestemmer serviceniveauet i den regionale kollektive trafik. Det betyder, at nedlæggelse eller oprettelse af nye ruter og strækninger samt ændringer i trafikplanens hovednet altid skal forelægges Region Midtjylland til godkendelse. Aftalen omfatter ikke Aarhus Letbane, da samarbejdet mellem Region Midtjylland og Aarhus Kommune om letbanen er fastlagt i interessentskabskontrakten.

Busdriften

I 2020 er indfasningen af de regionale besparelser som vedtaget i 2018 fuldt gennemført. Midttrafiks Trafikplan 2019-2022 er grundlaget for rutenettet i perioden og samarbejdet med Midttrafik om at fastlægge serviceniveauet.

Der er fortsat fokus på indtægtsfordelingen mellem regionen og kommunerne. I de senere år er der gennemført store ændringer i takster og billetteringssystemer med gennemførelsen af en fælles takstreform vest for Storebælt. Samtidigt er letbanen sat i drift i sin fulde længde i 2019 i den del af regionen, hvor der forventes de største indtægter.

Regionsrådet valgte i forbindelse med besparelserne at opretholde et antal ruter som uddannelsesruter i foreløbigt tre år. Udgiften afholdes af engangsmidler afsat hos Midttrafik fra tidligere år, og indgår derfor ikke som en del af det årlige regionale bestillerbidrag.

Letbanen

Grenaabanen genåbnede som den sidste delstrækning i april 2019, og letbanen er nu i drift i hele sin længde, men vil ikke nå den forudsatte fulldrifts frekvens før 2020. Erfaringsmæssigt er det en tidskrævende proces at genvinde kunderne, når en jernbane har været lukket for ombygning, en proces der må forventes at blive forlænget, da letbanen siden genåbningen af Grenaabanen har haft problemer med ustabil drift. Indtægterne fastholdes derfor på et niveau, der er væsentligt nedskrevet i forhold til det senest realiserede niveau. Der skal nu indhentes driftserfaringer før det kan afgøres, i hvilket tempo passagerne tager letbanen til sig. I overslagsårene fastholdes en forventning om stigende indtægter, bl.a. begrundet i udbygningen af byudviklingsområder beliggende ved letbanen.

Derudover er der stigende driftsudgifter i Aarhus Letbane I/S. Merforbruget på letbanen forudsættes finansieret af engangsmidler i 2020 og overslagsårene, indtil der er fuld stabil drift, og indtægterne er på forventet niveau. Engangsmidlerne er opsparet af det statslige tilskud til Grenaabanen.

Midtjyske Jernbaner

Region Midtjylland overtager fra december 2020 betjeningsansvaret på den statslige strækning Skjern-Holstebro, og vil modtage et statsligt tilskud til dækning af alle udgifter forbundet med samdriften. Midtjyske Jernbaner overtager i den forbindelse tre togsæt.

Regionsrådet vedtog i september 2018 en investeringsplan for Lemvigbanen, hvorefter banen selv anskaffede fire togsæt med en regional lånegaranti, heraf ét til fælles reserve på Holstebro-Skjern strækningen og Lemvig strækningen. Banen har udskudt udbuddet, og det er dermed usikkert, om der vil blive behov for at trække på det fulde beløb afsat til ydelser.

Miljø

I 2020 fortsætter regionen driftsopgaven med at kortlægge, undersøge og oprydde gamle jord- og grundvandsforureninger, der udgør en risiko for grundvandsressourcen eller for boliger, børnehaver o.l.

Fremtidigt arbejde med overfladevand

Danske Regioner og Miljø- og Fødevarerministeriet forhandler i efteråret 2019 om, hvordan og for hvilke midler regionerne skal undersøge jordforureninger, der truer målsat overfladevand. Det forventes, at regionerne på baggrund af forhandlingerne ender med at få en ny opgave i 2020 og at der følger nye midler med til løsning af opgaven.

Midler til generationsforureninger på Harboøre Tange

Det tidligere Folketing har med aktstykke 137, afgjort den 2. maj 2019, tildelt Region Midtjylland 30 mio. kr. i 2019 og tilsagn om yderligere 20 mio. kr. i 2020, til at gennemføre en indsats på generationsforureningerne på Harboøre Tange. Langt størstedelen af de tildelte midler forventes 'opsparat', indtil der er tilvejebragt tilstrækkelig finansiering til at gennemføre en fuld oprensning af Høfde 42 og/eller Cheminovas gamle fabriksgrund.

En mindre del af midlerne vil blive brugt på forberedende arbejde med henblik på en fuldskala oprensning af Høfde 42. Håndtering og oprensning af generationsforureningerne er beskrevet i forståelsespapiret mellem regeringen og SF, Enhedslisten, Radikale og Alternativet, derfor kan spørgsmålet om midler til generationsforureningerne blive et tema i forbindelse med finanslovsforhandlingerne i efteråret 2019.

4. Forslag til Social og Specialundervisningsområdet

Budgettet for socialområdet er grundlæggende baseret på indholdet af Rammeaftalen, der indgås mellem regionen og de 19 kommuner. Rammeaftalen fastlægger dels det forventede omfang af kommunernes benyttelse af de regionale tilbud og dels takststrukturen for de enkelte tilbud.

Rammeaftale 2019-2020

Rammeaftalen består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale, der tilsammen skal sikre principper for koordinering og udvikling på tværs af kommunerne og Region Midtjylland. Fra 2019 er Rammeaftalen for første gang toårig, hvilket giver mulighed for at udfolde fælles udviklingsområder og initiativer i større omfang end tidligere, hvor der blev udarbejdet etårige rammeaftaler.

Rammeaftale 2019-2020 er godkendt i alle midtjyske byråd og regionsrådet i Region Midtjylland. Der er i Rammeaftalen lavet en takstafte for perioden 2019-2022, hvor taksterne skal reduceres med minimum 2 % i hele perioden. Der er dog mulighed for at fratække den del, der blev sparet over 3 %, der blev aftalt i sidste periode. Region Midtjylland sparede i sidste periode 3,94 %, hvorfor der er et resterende krav om reduktion af taksterne på 1,06 %.

Udmøntning af besparelsen

Socialområdet har for 2020 indarbejdet, at der spares 1,06 % på budgetterne svarende til ca. 9,7 mio. kr. i form af nedsættelse af det administrative overhead fra 5,1 % til 4,8 % og dels i form af nedsættelse af driftsbudgetterne.

Status for den kommunale overtagelse af sociale tilbud fra 2020

Der er ingen kommuner, der på nuværende tidspunkt, har tilkendegivet, at de ønsker at overtage regionale sociale tilbud fra 2020.

Investeringsplan

På socialområdet udarbejdes der en investeringsplan for perioden 2020 – 2028. Der er en årlige anlægsramme på 50,0 mio. kr. Hertil kommer en pulje til vedligehold på de social tilbud på 12,1 mio. kr.

Investeringsplanen for socialområdet forelægges ved regionsrådets 2. behandling af budget 2020.

5. Forslag til budget 2020 for Fælles Formål og Administration

Budget 2020 for Fælles Formål og Administration er på 688,1 mio. kr. Budgettet skal fordeles mellem de tre finansieringskredsløb. Fordelingen sker ud fra en model, hvor bidraget fra socialområdet fastlægges via Rammeaftalen, og der sker en fordeling af de resterende udgifter mellem Sundhed og Regional Udvikling.

Tabellen nedenfor viser forslag til budgetramme for Fælles formål og administration.

Tabel 13. Budget 2020 for Fælles formål og administration

Mio. kr. (2020-p/l)	Budget 2019	Budget 2020
I alt	706,4	688,1

Budgettet til Fælles Formål og Administration falder med 18,3 mio. kr. fra budget 2019 til budget 2020.

Udviklingen skyldes bl.a. flytninger og ændringer i Budget- og regnskabssystemet, hvor der har været et ønske fra statens side i at kunne følge udviklingen i de administrative udgifter. Det har betydet en kontoplanmæssig flytning af stabe. Herudover skyldes en del af udviklingen også de af regionsrådet besluttede administrative besparelser i budgetforlig 2019 for budget 2020.

6. Forslag til budget 2020 for Finansielle poster

Fordelingen af regionens nettorenteudgifter og afdrag på regionens langfristede gæld er vist i tabellen nedenfor. Den langfristede gæld udgør primo 2020 ca. 6,4 mia. kr.

Tabel 14. Fordeling af nettorenteudgifter og afdrag på regionens langfristede gæld i 2020

Mio. kr.	Afdrag	Nettorenter
Socialområdet	21,4	7,4
Regional Udvikling	9,4	0,7
Sundhedsområdet	137,9	41,9
I alt	168,7	50,0

Der er forudsat følgende:

- At socialområdet via takstbetalingen afholder udgifter til afdrag på 21,4 mio. kr. og nettorenteudgifter for 7,4 mio. kr.
- At Regional Udvikling og sundhedsområdets andel af udgifter til afdrag og renter finansieres af bloktilskud, lån til refinansiering samt af likviditet.

Det er aftalt i økonomiaftalen, at der i 2020 er en pulje til refinansiering af afdrag på 650 mio. kr. Puljen udmøntes på baggrund af ansøgning. Region Midtjylland søger fuld finansiering til afdrag. Det forventes, at Region Midtjylland får finansiering af halvdelen af udgifterne til afdrag. Region Midtjyllands andel vil i så fald være 168,7 mio. kr.

Primo 2020 forventes omkring 42 % af regionens langfristede gæld at være variabelt forrentet. Den variable rente er historisk lav. Der har i 2019 været eksempler på negativ rente, dvs. at regionen har modtaget rentebetaling for at låne penge. Det forventes, at renteniveauet fortsat vil være lavt de kommende år. For at imødegå eventuelle udsving i renteniveauet er der i renteudgifterne for 2020 indarbejdet, at de variabelt forrentede lån kan stige med 0,25 procentpoint i forhold til renteniveauet i maj 2019.

Der er vedlagt et uddybende bilag om regionens langfristede gæld inkl. leasing i perioden 2020-2023.

7. Likviditet i budget 2020

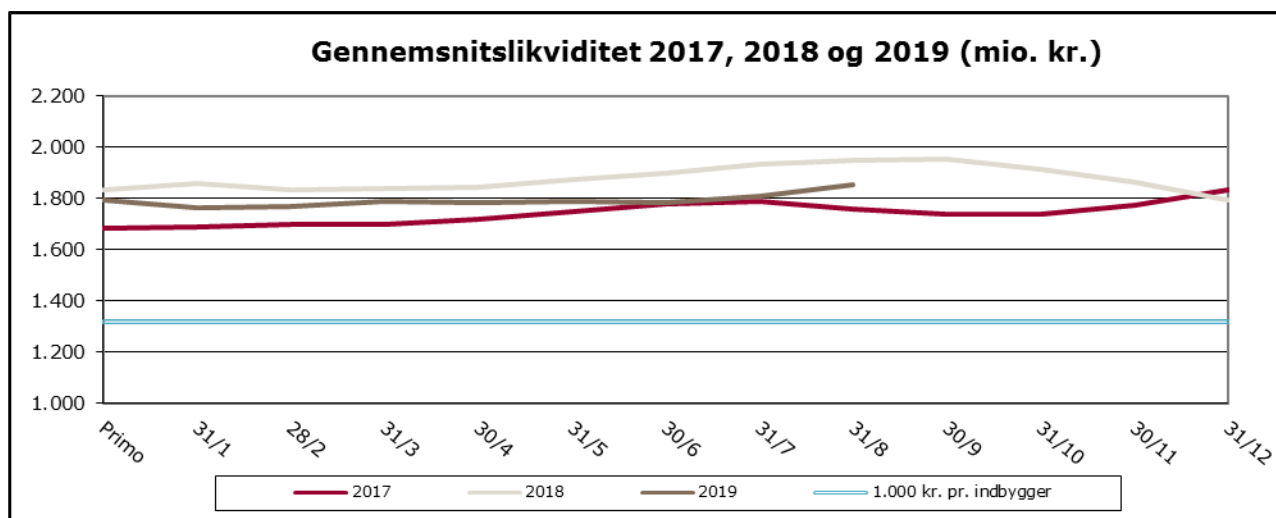
Der benyttes en model til at simulere den fremtidige udvikling i likviditeten, der tager udgangspunkt i bogføringsmønstre fordelt på løn, bloktilskud, kommunale betalinger, nære sundhedstilbud, anlæg, rente, lån og øvrige udgifter.

Ud over forbrugsmønstre hen over året, afhænger regionens likviditet af låneadgang til refinansiering af afdrag, jævnfør afsnit 5 om finansielle poster, tidspunktet for optagelse af lån samt statens betalingsprofil for satspuljemidler og kvalitetsfondsmidler.

Budgetloven medfører, at Økonomi- og Indenrigsministeriet kan iværksætte ekstraordinære økonomiske opfølgninger, hvis en regions gennemsnitlige likviditet, opgjort efter kassekreditreglen, falder til under 1.000 kr. pr. indbygger.

Der udarbejdes efter budgetforligsdrøftelserne, der fastlægger Regionsrådets endelige prioriteringer og i forbindelse med 2. behandlingen af budgettet, et skøn for gennemsnitslikviditeten.

I nedenstående figur fremgår den seneste opgørelse af gennemsnitslikviditeten pr. 31.08.2019.

Gennemsnitlikviditeten er svagt stigende medio 2019.

Der er dog følgende forhold, som vil påvirke regionens gennemsnitslikviditet i 2020 i nedadgående retning:

- I økonomiaftalen for 2020 er det forudsat, at 400 mio. kr. af anlægsudgifterne på 2,5 mia. kr. likviditetsfinansieres. Det svarer til ca. 84 mio. kr. for Region Midtjylland.
- I økonomiaftalen for 2020 er der som tidligere år ikke fuld finansiering af regionens afdrag på lån. Der er i stedet aftalt en lånepulje til refinansiering af regionale afdrag på 650 mio. kr. I 2020 forventes der afdrag på sundhedsområdet for i alt 337 mio. kr. i Region Midtjylland. Det forudsættes, at regionen søger lånepuljen til dækning af ca. 1/2

delen af afdragene. Dvs. ca. 150 mio. kr. skal findes ved brug af likviditet.

- Det er aftalt mellem Danske Regioner og regeringen, at regionerne i forbindelse med midtvejsreguleringen reguleres for PL-rul svarende til ca. 50 mio. kr. for Region Midtjylland
- Overførsel af projekter til staten, som følge af ændring af Erhvervsfremmelovgivningen betyder et likviditetstræk på ca. 188 mio. kr.
- I forbindelse med indførelse af den nye ferieordning er det aftalt, at arbejdsgiverne, , kan vælge mellem følgende måder at afvikle opsparede feriemidler, som følge af samtidig mellem ny og gammel ferieordning, på:
 - Betaling af opsparede feriemidler til Lønmodtagernes Feriemidler i takt med, at medarbejderne får opsparingen udbetalt- dvs. fordelt over ca. 60 år.
 - Betaling af opsparede feriemidler til Lønmodtagernes Feriemidler. Arbejdsgiverne kan på ethvert tidspunkt efter 2020 vælge at indbetale for en eller flere medarbejdere (fx når en medarbejder fratræder) eller hele deres resterende mængde indefrosne feriemidler til Lønmodtagernes Feriemidler.

Det er aftalt, at betalingen afholdes udenfor de aftalte nettodriftsudgiftsrammer, men at betalingen sker ved brug af likviditet.

8. Flerårsbudgettet for Sundhed

Der er foretaget en vurdering af de overordnede forventninger til ændringer i udgifter og indtægter i de kommende år på sundhedsområdet i Region Midtjylland. Nedenfor er der en gennemgang af de enkelte poster. I forklaringerne vil der være sammenfald med forklaringer til budgettilpasninger og prioriteringer i budget 2020.

Tabellen nedenfor viser de forventede ændringer i forhold til budget 2020. Der er tale om akkumulerede tal.

Tabel 15. Flerårsoversigt for sundhedsområdet 2021-2023

Mio. kr.	2021	2022	2023
Indtægter			
Økonomiaftale	-150,0	-300,0	-450,0
Omfordeling af effektiviseringsgevinster	15,2	30,4	45,6
Udgifter			
Besparelser budget 2019	-25,0	-25,0	-25,0
Nye behandlinger	30,0	60,0	90,0
Hospitalsmedicin	100,0	200,0	300,0
Praksissektor	25,0	50,0	75,0
Lægelige uddannelser	14,0	14,0	14,0
Indkøbsbesparelser	-17,5	-31,5	-31,5
Afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier	-152,5	-221,5	-255,5
Controlling af store anlægsprojekter	-1,0	-5,0	-5,0
Tjenestemandspension	10,0	15,0	25,0
Dansk Center for Partikelterapi	3,0	6,0	9,0
Hvordan har du det	4,0	0,0	0,0
Pulje til ubalancer og konsolidering	15,0	30,0	45,0
Respirator patienter	5,0	10,0	15,0
Finansiering Horsens og Randers	5,5	-9,2	1,2
Bløderpatienter	5,0	10,0	15,0
Centrale økonomistyringspuljer	-40,6	-45,2	-55,9
Henviseingshotel og Nyt lønsystem	-6,0	-6,0	-6,0
Styrkelse af uddannelsesområdet	8,0	8,0	8,0
Regionsrådsvalg 2021	4,4	0,0	0,0
Tilskudsmedicin	10,0	20,0	30,0
I alt	-138,5	-190,0	-156,1

Tabellen viser, at der er et økonomisk råderum i 2021 på 138,5 mio. kr. I 2022 er råderummet på 190,0 mio. kr., mens det er på 156,1 mio. kr. i 2023. Såfremt der i budgetforliget for 2020 ikke kan prioriteres midler til at dække hele ubalancen på alle hospitalerne, skal der i de kommende år prioriteres midler fra råderummet til at dække de resterende ubalancer, for at Region Midtjylland samlet set kan overholde nettodriftsrammen.

Økonomiaftale

Der forventes en årlig realvækst på 0,75 % svarende til 150 mio. kr. Dette skøn er naturligvis forbundet med usikkerhed. Realvæksten i økonomiaftalen for 2020 var på ca. 1,5 %. I 2019 var realvæksten på ca. 1 %, mens den i 2018 var på ca. 0,5 % og på 0,2 % i 2017.

Omfordeling af effektiviseringsgevinster

Det er aftalt i økonomiaftalen for 2017, at 50 % af effektiviseringsgevinsterne fra kvalitetsfundsbyggerierne omfordeles på baggrund af bloktilskudsfordelingen. Denne aftale betyder, at Region Midtjylland skal aflevere 15,2 mio. kr. om året i perioden 2017-2025. Region Midtjylland afleverer over de ni år i alt 137 mio. kr. til de andre regioner som følge af denne aftale.

Besparelser budget 2019

Regionsrådet vedtog på mødet d. 24. april 2019, at reducere besparelsen på 'Ambulante besøg' med 20 mio. kr. i 2020, men fastholdt besparelsen på 60 mio. kr. i 2021 og frem, hvilket øger rammen i 2021 og frem med 20 mio. kr.

I forbindelse med budget 2019 blev det vedtaget, at besparelsen 'Realisering af potentialer ifbm. idriftsættelse af et nyt arbejdstidsplanlægningssystem', der er en af besparelserne under digitaliseringssporet, skal give en besparelse på 5 mio. kr. i 2020 stigende til 10 mio. kr. i 2021. Dermed er der 5 mio. kr. i rammen for 2021 og frem. Samlet giver besparelserne vedrørende ambulante besøg og realisering af potentialer ifbm. idriftsættelse af et nyt arbejdstidsplanlægningssystem en øget ramme på 25 mio. kr. fra 2021.

Nye behandlinger

Der afsættes 30 mio. kr. årligt til nye behandlinger

Hospitalsmedicin

Der forventes stigende udgifter til hospitalsmedicin på 100 mio. kr. årligt

Praksissektor

Der er afsat 25 mio. kr. årligt til realvækst på praksisområdet.

Lægelige uddannelser

Midlerne til lægelige uddannelser fordeles mellem puljerne Lægeuddannelse i almen praksis og Lægernes kliniske videreuddannelse. Der afsættes 14 mio. kr. fra 2021 og frem.

Lægeuddannelse i almen praksis

I økonomiaftalen er det aftalt, at der sker en forøgelse af hoveduddannelsesforløb i almen medicin på i alt 50 forløb på landsplan i 2020 og yderligere 50 forløb i 2021. Fra 2021 afsættes der 9,0 mio. kr. til finansieringen heraf.

Lægernes kliniske videreuddannelse

Et stigende antal unge læger er ved at uddanne sig til speciallæge (uddannelseslæger). Udgiftspresset skyldes særligt det markant stigende antal studerende, der færdiggør medicinstudiet på universiteterne og herefter som første led i deres uddannelse til speciallæge tilmelder sig den kliniske basisuddannelse (KBU). Regionerne har forpligtet sig på at oprette KBU-forløb til alle nyuddannede læger, der tilmelder sig KBU. Fra 2021 afsættes der 5,0 mio. kr. til det stigende uddannelseslæger.

Indkøbsbesparelser

I de seneste år er der årligt blevet indhøstet besparelser på indkøb, og midlerne er anvendt til generel prioritering i forbindelse med budgetlægningen. I 2021 er der et yderligere besparelspotentiale i Region Midtjylland på indkøbsområdet på 17,5 mio. kr., i 2022 er der et yderligere potentiale på 14 mio. kr. Besparelserne vil kunne findes ved tiltag med yderligere konkurrenceudsættelse af både varer og tjenesteydelser, bedre leverandør- og kontraktstyring, indkøberadfærd, øget samarbejde med eksterne samarbejdspartnere om udbud, øget samarbejde med øvrige regioner om fælles udbud, øget digitalisering samt optimering af indkøbsprocesser.

Afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier

I de kommende år forventes der fald i de afledte udgifter i forbindelse med de nye hospitalsbyggerier. Tabellen nedenfor viser de bagvedliggende tal.

Tabel 16. Afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier

Mio. kr.	2021	2022	2023
Udgifter			
Flytterrelaterede udgifter	-13,0	-73,0	-74,7
Lån flytterrelaterede udgifter	20,0	-50,0	-50,0
Ændringer ejendomsskat	17,2	23,3	23,3
Produktivitetsrabat Hospitalsenheden Vest	-35,0	-35,0	-35,0
Leasingudgifter	7,3	15,5	-8,3
Driftsanskaffelser	-13,0	8,5	0,0
OPP forum	0,0	4,9	4,9
Periodeforskydning HEV	-155,2	-77,6	-77,6
Midler til ekstra kvadratmeter	1,3	1,3	1,3
Indtægter			
Bortfald af indtægter til fødeafdeling, Vest	16,6	16,6	16,6
Effektiviseringsgevinster ifbm. hospitalsbyggerier	1,3	-56,0	-56,0
Heraf: Hospitalsenhed Midt	13,9	13,9	13,9
Hospitalsenheden Vest	-12,6	-69,9	-69,9
I alt	-152,5	-221,5	-255,5

I forbindelse med udflytning til nye hospitaler og nye akutafdelinger er der en række flytterrelaterede udgifter. Der er aftalt en række principper, der ligger til grund for finansieringen af de flytterrelaterede udgifter. En del af udgifterne skal afholdes af hospitalet selv, mens en del af udgifterne skal afholdes af fællesskabet. Der er i samarbejde med hospitalerne udarbejdet et skøn over flytterrelaterede udgifter. Med udgangspunkt i hospitalernes indmeldinger vurderes det, at udgifterne vil være faldende i perioden.

Der er afsat midler til lån til flytterrelaterede udgifter, som hospitalerne selv skal afholde. Hospitalsenheden Vest har i budget 2020 et lån på 30 mio. kr. og i 2021 et lån på 50 mio. kr. Fra 2022 afdrages lånet med 20 mio. kr. årligt. Set i forhold til budgetåret medfører dette en stigning på 20 mio. kr. i 2021 og et råderum på 50 mio. kr. fra 2022 til 2026.

I forbindelse med flytning til nye hospitaler er der ændringer i ejendomsskatterne for hospitalerne. I tilfælde af merudgifter kompenseres hospitalerne, og i tilfælde af mindredgifter inddrages midlerne. Udgifterne til ejendomsskat forventes at være stigende i perioden.

Hospitalsenheden Vest har en høj produktivitet, og på den baggrund har hospitalet fået en reduktion i hospitalets effektiviseringskrav på 25 mio. kr. årligt siden budget 2016. Fra budget 2016 til og med budget 2018 har hospitalet opsparret 75 mio. kr., der skal anvendes til flytterelaterede udgifter, som hospitalet selv skal dække. Opsparingen er udmøntet i forbindelse med budget 2019 og 2020. Hospitalsenheden Vests ramme reduceres med de 35 mio. kr. af opsparingen, der er indarbejdet i budget 2020.

Der forventes en stigning i centrale leasing udgifter frem til 2022. Fra 2023 forventes udgifterne til leasingydelse at aftage.

Jf. investeringsplanen afsættes 13 mio. kr. til driftsanskaffelser i 2021. I 2022 reduceres rammen til driftsanskaffelser med 8,5 mio. kr.

Fra 2022 er der afsat 4,9 mio. kr. til dækning af udgifterne til OPP aftale vedr. Forum.

Forsinkelser vedr. ibrugtagning af DNV har medført en periodeforskydning vedr. indflytnings- og ibrugtagningsudgifter for Hospitalsenheden Vest. Periodeforskydningerne har også betydning for de afledte udgifter ifbm. nye hospitalsbyggerier.

Der er afsat 1,3 mio. kr. til hospitaler, der får et øget antal bygningskvadrater og dermed også større udgifter til bygningsdrift.

Hospitalsenheden Vest har i en årrække fået statstilskud til drift af fødeafdeling i Holstebro. Midlerne bortfalder ved flytning til Gødstrup. Hospitalsenheden Vest kompenseres for bortfaldet af det statslige tilskud.

I Region Midtjylland er der til større byggerier tilknyttet et krav om indfrielse af effektiviseringsgevinster. Store dele af effektiviseringsgevinsterne er allerede realiseret, men der er stadig et resterende effektiviseringskrav for flere hospitaler. I 2020 får Hospitalsenheden Midt 13,9 mio. kr. retur, som der er indhentet for meget. Hospitalsenheden Vest afleverer 0,5 % svarende til 12,6 mio. kr. i 2021. I 2022 indfrier Hospitalsenheden Vest det resterende effektiviseringskrav på 69,9 mio. kr.

Controlling af store anlægsprojekter

Der er behov for midler til controlling af regionens store anlægsprojekter, idet nogle projekterne er blevet forsinket, og der er samtidig kommet nye til, eksempelvis Forum ved Aarhus Universitetshospital.

Det er et krav til kvalitetsfondsprojekterne, at der er en ekstern vurdering af projekterne fra en uafhængig part i form af "det tredje øje". Derudover er der behov for at målrette nogle stillinger i administrationen til arbejdet med de store anlægsprojekter eksempelvis juridisk bistand og rapportering til staten.

Behovet reduceres fra år til år i takt med, at de store projekter færdiggøres. Det er et behov på 5 mio.kr. i 2020 og 4 mio. kr. i 2021.

Tjenestemandspension

Der forventes stigende udgifter til tjenestemandspension på 5-10 mio. kr. årligt i perioden.

Dansk Center for Partikelterapi

Dansk Center for Partikelterapi modtog de første patienter i begyndelsen af 2019. Budgettet øges løbende, indtil Centeret forventes i fuld drift i 2023. Der er således behov for yderligere driftsmidler de kommende år. På denne baggrund tilføres Dansk Center for Partikelterapi 3,0 mio. kr. årligt i overslagsårene.

Hvordan har du det?

Undersøgelsen *Hvordan har du det?* gennemføres hvert fjerde år, således at der i 2021 skal ske en ny dataindsamling og behandling af data. Til dette er der i 2021 behov for budgetmidler på 4,0 mio. kr. til gennemførelsen af undersøgelsen i 2021

Pulje til ubalancer og konsolidering

I forbindelse med budgetforliget for 2019 afsatte regionsrådet en pulje til ubalancer og konsolidering på 15 mio. kr. Det foreslås at afsætte yderligere midler på puljen i de kommende år, således at der opbygges en større pulje til at imødegå eventuelle ubalancer. Dette vil medvirke til at reducere risikoen for, at der opstår behov for en ny spareplan.

Respirator patienter

Udgifterne til respiratorbehandling i eget hjem har gennem flere år været stigende. Det forventes, at der er behov for at tilføre området 5 mio. kr. årligt.

Finansiering Horsens og Randers

På regionsrådsmødet d. 29. maj 2019 behandlede regionsrådet pkt. 2. "Tildeling af midler til Regionshospitalet Randers og Horsens på baggrund af produktivitet". I forbindelse med behandlingen af punktet, blev der tildelt midler til Regionshospitalet Randers i 2019, mens prioriteringen af midler i 2020 og fremadrettet blev udskudt til budget 2020. Imidlertid blev der med punktet afsat midler til finansieringen, og disse midler indgår derfor i den samlede budgetramme i perioden.

Bløderpatienter

Der forventes stigende udgifter til bløderpatienter på 5 mio. kr. årligt

Centrale økonomistyringspuljer

Region Midtjylland benytter centrale puljer placeret under fællesudgifter og -indtægter til den løbende økonomistyring. Puljerne, herunder Pulje til korrektioner og Pulje til ubalancer og konsolidering benyttes til en række bevillingsændringer i løbet af året som led i økonomistyringen. Puljerne tildeles ikke midler ved budgetlægningen. De midler, der bliver lagt på puljerne i årets løb både i budget og overslagsår, indgår derfor i budgetlægningen.

Henvisningshotel og Nyt lønsystem

På regionsrådsmødet d. 19. december 2018 besluttede regionsrådet i forbindelse med økonomirapporteringen, at bevilge midler til implementering af nyt lønsystem samt henvisningshotel. Begge dele forventes at være fuldt implementeret i 2021. Fra 2021 forventes der på den baggrund af kunne realiseres besparelser på 6 mio. kr.

Styrkelse af uddannelsesområdet

Som følge af engangsperiodeforskydninger og ikke udmøntede midler er puljen i 2020 reduceret med 8,0 mio. kr. Fra 2021 hæves puljen igen med 8,0 mio. kr.

Tilskudsmedicin

Der forventes en stigning i udgifterne til tilskudsmedicin på 10 mio. kr. årligt.

Regionsrådsvalg 2021

Der afsættes 4,4 mio. kr. til afholdelse af regionsrådsvalg i efteråret 2021.

9. Tidsplan for den videre behandling af budget 2020

Nedenfor er tidsplanen for den videre politiske behandling af budget 2020.

Tidsplan for den politiske behandling af budget 2020

Dato	Aktivitet
23. - 25. september	Bilaterale drøftelser
25. september	1. behandling af budget 2020 i Forretningsudvalget og Regionsrådet
8. oktober	Budgetforligsdøftelser
22. oktober	Forretningsudvalget 2. behandler forslag til budget 2020, herunder eventuelle ændringsforslag
30. oktober	Regionsrådet 2. behandler forslag til budget 2020, herunder eventuelle ændringsforslag

Sideløbende med den politiske behandling vil regionens ledelse være i dialog med medarbejderne via MED-systemet. Tidsplanen herfor er vist nedenfor.

Tidsplan for dialog og inddragelse af MED-systemet

Dato	Aktivitet
19. september	Materiale til 1. behandling af budget 2020 fremsendes til Forretningsudvalget og samtidig til MED-systemet med henblik på drøftelse i HovedMED-udvalgene og eventuel afgivelse af høringssvar
1. oktober kl. 12.00	Frist for høringssvar fra HMU til 2. behandlingen + høringssvar fra evt. øvrige høringssparter
4. oktober kl. 12.00	Frist for supplerende høringssvar fra RMU/RMU-formandsskabet efter, at de har haft lejlighed til at se høringssvar fra HMU
22. oktober	RMU afholder fællesmøde med forretningsudvalget om blandt andet forslag til budget 2020